

ingrad

CELJE

GLASILO KOLEKTIVA

Glasilo »Ingrad« izhaja enkrat mesečno

Naklada 1.500 izvodov

Izdaja Gradbeno industrijsko podjetje »Ingrad« v Celju

Urejuje uredniški odbor

Odgovorni urednik Vitanc Franc

Tiska CP »Celjski tisk« v Celju

LETNIK IX — št. 8

Razgovor med članom našega uredništva in predsednikom DS

Naše uredništvo je novoizvoljenemu predsedniku centralnega delavskega sveta tov. Franju Kotniku postavilo nekoliko vprašanj, na katera nam je takole odgovoril:

Vprašanje: Kakšne ukrepe bo podvzel DS in kolektiv za izvršitev proizvodnega plana v višini treh milijard? Kakšno je Vaše mnenje glede možnosti izpolnitve tega plana do 29. XI., kot je bil sprejet sklep na letni konferenci ZK?

Odgovor: V teku preteklih mrtvih sezon se je celoten kolektiv temeljito pripravil na izvršitev teh nalog. Zaradi tega se je izvršila reorganizacija podjetja, vsi operativni plani so bili pravočasno izdelani, že takrat so se zagotavljali kritični materiali, v lastnem izobraževalnem centru so se vzgojili manjkajoči kadri, tehnična dokumentacija je bila letos tudi pravočasno zbrana in urejena, razen malih izjem. Praktično lahko trdimo, da se je naš kolektiv popolnoma zagotavljal za brezhibno izvršitev letošnje proizvodne naloge, kar nam dokazuje dosedanje zasledovanje izvršitve plana. V prvem polletju smo dosegli realizacijo preko milijarde, kar je v gradbeni stroki zelo ugoden pojav. Če bi nadaljevali s sedanjim tempom, pač ne bi bilo nobene bojazni, da plan ne bi bil dosežen.

Pri vsem tem pa je potrebno seznaniti kolektiv na veliki problem, ki bi poleg vsega naštetega lahko ogrožal našo letošnjo realizacijo. Letošnji proizvodni plan se nam je od lani dvignil skoraj za celo milijardo ali za 30 %. Razpoložljiva obratna sredstva so nam že lani močno zavirala našo produkcijo, letos pa smo ostali poleg zvišanega plana na istih obratnih sredstvih. Analize so pokazale jasno sliko, da je pri dosedanjih obratnih sredstvih nemogoče izpolniti plansko obvezo, zato je kolektiv pravočasno to stvar analiziral in pri Narodni banki zahteval dodatna sredstva za nemoten obratovanje. Pri tem kolektiv ni naletel na gluha ušesa, ker so najvišji predstavniki republiškega finansiranja z največjim razumevanjem sprejeli to našo zahtevo na nedavni skupni konferenci v Ljubljani. Dodatnih sredstev za sedaj še nismo dobili, vendar se iščejo možnosti, da bomo v doglednem času do tega prišli. Trenutno pa ima vodstvo podjetja velike težave, ker ne more pravočasno kriti vseh svojih obveznosti. Takšni pojavi delno vplivajo tudi na renome podjetja, dasiravno kolektiv pri tem ne more dosti pomagati.

Sklep letne konference ZK, da bi se letni plan naj dokončal do dneva republike, je popolnoma realen in mogoč. Vsi pogoji v podjetju omogočajo predčasno realizacijo v toliko več, ker so se v letošnjem letu ustalili tudi vsi naši kadri. Vsa delovna mesta so pravilno zasedena in tudi delovna vnaša se je od lani visoko dvignila. Na dela nam letos ni treba čakati nikjer in so v glavnem vsa dela res lepo zasigurana in razporejena skladno z našim proizvodnim planom. Torej če uspemo dobiti manjkajoča obratna sredstva lahko kolektiv in DS garantirata ne samo pravočasno, temveč tudi predčasno izpolnitev letošnje proizvodne naloge.

Vprašanje: Kaj misli pokreniti DS za razgledanost in strokovno izpolnitev novoizvoljenih članov delavskega upravljanja?

Odgovor: Pri letošnjih volitvah je izvoljeno v organe samoupravljanja izredno veliko število mladih ljudi in ljudi, ki dosedaj niso delovali v teh organih. Kolektiv je letos zelo dobro izbral in postavil na kandidatne liste člane kolektiva z najboljšimi moralnimi kvalifikacijami.

Vprašanje: Kako bo DS skrbel za delovnega človeka?

Odgovor: Samo zadovoljni ljudje v kolektivu lahko uspešno opravljajo svoje delo. Zadovoljstvo pri naših delovnih ljudeh pa bomo dosegli, če bomo izvršili naslednje:

1. Stimulativno nagrajevanje moramo omogočiti slehernemu članu kolektiva na vseh delovnih mestih. Ker v tem pogledu nimamo bogatih izkušenj, niti izdelanih modusov od

Tov. Franjo Kotnik
predsednik DS

Da bi naši delavski sveti bili čim bolj samostojni v odločanju, da se ne bi preveč izgubljali v reševanju drobnih problemov, da bi imeli jasne poglede do odnosa napram komuni in da bi pravilno skrbeli za splošni dvig življenjskega standarda, bodo prav vsi člani DS v bližnji bodočnosti redno obiskovali šolo delavskega samoupravljanja na Teharjih pri Celju. Smatram, da bo snov pridobljena v tej šoli ugodno vplivala na razgledanost in strokovnost članov DS pri samoupravljanju.

Vprašanje: Kakšne načrte bo DS sprejel za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih delavcev?

Odgovor: Znano je, da nam primanjkuje nekaterih poklicev v obrtnih panogah, pa tudi drugih, kar močno vpliva na izvrševanje proizvodnih nalog. V pretekli mrtvi sezoni je izobraževalni center po najmodernejših metodah v razmeroma kratkem času strokovno usposobil in prekvalificiral vrsto deficitarnih poklicev. V praksi se je pokazalo, da je ta način izobraževanja zelo praktičen in da silno koristno vpliva na uspešno doseganje planov. V naslednjih dneh se bo pričelo s pomočjo vseh naših operativnih enot planiranje potrebnega strokovnega izobraževanja, meseca oktobra ali novembra pa nameravamo pričeti s tečajji, seminarji in ciklusi predavanj. Računamo, da se bo v nastopajoči mrtvi sezoni izpopolnjevalo v lastnem izobraževalnem centru 300 do 400 ljudi.

Važnejši sklepi DS

1. redno zasedanje 10. junija 1960.

Poleg izvolitve predsednika in njegovega namestnika, novega upravnega odbora in stalnih komisij delavskega sveta je bilo na tem zasedanju analizirano tudi delo delavskega sveta v prejšnji mandatni dobi. Iz analize izhaja, da je imel prejšnji delavski svet v letu 1959 10 rednih in 1 izredno zasedanje. Zasedanja so obsegala povprečno po 7 točk dnevnega reda in trajala povprečno po 5 do 6 ur.

Na zasedanjih so bile obravnavane predvsem naslednje važnejše točke:

- poročila o stanju podjetja;
- poročila predsednika upravnega odbora;
- poročila predsednikov komisij;
- nabava osnovnih sredstev;
- skrb za delovnega človeka;
- tarifni pravilnik;
- pravilnik HTZ;
- pravila počitniškega doma;
- ostali pravilniki;
- poslovnik obratnih delavskih svetov;
- plan kadrovanja;
- delavska preskrba;
- letni proizvodni plan;
- predračuni skladov;
- kvartalni in letni obračun proizvodnje;
- lastna stanovanjska izgradnja;
- proizvodna problematika itd.

Delavski svet je imel 10 stalnih komisij, ki so reševale oziroma pripravljale problematiko za zasedanja.

Iz poročila o zaključnem računu posnemamo, da so v proizvodnji in upravljanju nastopali najrazličnejši problemi, med katerimi navajamo nekaj najvažnejših:

Struktura del je bila v preteklem letu zelo ugodna, ker je podjetje ob začetku leta prevzelo 103 nedokončane objekte, ki so bili vsi v zaključni fazi. Razen tega je iz planirane proizvodnje izpadlo več objektov zaradi pomanjkanja načrtov. Kot najtežji problem pa smo občutili pomanjkanje cementa, ki je nastopilo ravno v mesecih največje sezone. Če seštejemo vse te vplive, ki so v veliki meri vplivali na izvršitev postavljenih planskih nalog podjetja, lahko ugotovimo, da bi podjetje ob normalnih pogojih postavljeno plan 2 milijardi 600 tisoč ne le doseglo, ampak ga celo preseglo za 10 do 15 odstotkov. Pomanjkanje obratnih sredstev je preko celega leta zaviralo proizvodnjo, ker podjetje zaradi premajhnih obratnih sredstev ni moglo zagotoviti potrebnih količin materiala. Razen tega je podjetje zaradi pomanjkanja obratnih sredstev utrpelo velike stroške sodnih izterjav s strani dobaviteljev.

Terjatve do investitorjev in kupcev smo uspeli precej znižati vendar glede tega še nismo dosegli zadovoljivega stanja. Veliko oviro predstavlja prepočasen potek kolavdacij, kar pa ni odvisno samo od podjetja, ampak tudi od zunanjih faktorjev. Skozi vse leto je primanjkovalo delavcev, kakor tudi tehničnega osebja. Posebno pomanjkanje smo občutili po kvalificiranih delavcih. Iz podatkov kadrovskega oddelka je razvidno, da je bila fluktuacija delavcev v letu 1959 izredno močna, saj je od 2100 delavcev odšlo iz podjetja 1356 in prav toliko jih je na novo nastopilo delo.

Precejšen vzrok za to fluktuacijo je bilo premeščanje delavcev iz kra-

ja v kraj, kar pa je bilo v letu 1959 večinoma nujno.

Posebno pozornost so organi delavskega samoupravljanja posvetili strokovni izobrazbi članov kolektiva. Postavljen je bil plan kadrovanja, po katerem so se v podjetju skozi vse leto vršili tečajji in seminarji.

Zanimivi so podatki glede izpada delovnih dni zaradi poškodb in obojenj. Zaradi poškodb je v letu 1959 izpadlo 6305 delovnih dni ali v dinarjih 4.198.000, zaradi bolezni pa je bilo izgubljenih 38.528 delovnih dni ali v dinarjih 7.567.000 in 15.458.000 za dodatni prispevek za socialno zavarovanje.

Skupno je torej plačalo podjetje za takšne izostanke 28.223.000 brez upoštevanja izpadle proizvodnje zaradi izgubljenih dni.

Na več zasedanjih je bil obravnavan problem osnovnih sredstev, posebno mehanizacije. Podjetje namreč skuša pridobiti sodobnejšo in ustrežnejšo mehanizacijo, da bi ustvarilo večjo in boljšo proizvodnjo brez povečanja števila delavcev. Osnovna sredstva so bila v letu 1959 povečana z novimi nabavami za 131.940.000 din, zmanjšana pa z razhodovanjem izrabljenih predmetov za 20.477.558 din. Stanje osnovnih sredstev ni ugodno, saj je od nabavne vrednosti odpisano 43 %, torej so osnovna sredstva uporabna le 57 % svoje zmogljivosti. Najetih je bilo več investicijskih posojil za nabavo mehanizacije in znašajo koriščena investicijska posojila ob koncu leta 114.463.495 din, posojila za stanovanjsko izgradnjo pa znašajo 101.227.737 din. Razen iz posojil so bila osnovna sredstva nabavljena iz sredstev lastnih skladov in sicer iz amortizacijskega sklada 23.779.267 din ter iz sklada osnovnih sredstev 14.725.440 din.

Za leto 1960 je postavljen proizvodni plan v višini 3 milijarde in obstajajo vsi izgledi, da bo ta plan dosežen. Struktura del je letos mnogo ugodnejša kot v preteklem letu in je tudi realizacija v prvih štirih mesecih večja, kot v istem času lanskega leta. Trenutno se izdeluje zahtevek za obratni kredit, po katerem bomo zahtevali odobritev namenskega kredita za ca. 300.000.000. S tem bo odpravljen eden glavnih proizvodnih problemov, rentabilnost poslovanja pa bomo povečali z izboljšano organizacijo proizvodnje in celotnega poslovanja.

Organe delavskega samoupravljanja čaka v letošnjem in prihodnjem letu veliko dela in obsežna problematika. Sem pa prepričan, da bodo ti organi s skupnimi naporii dosegli lepe uspehe v korist podjetja, kolektiva in skupnosti kot celote.

2. redno zasedanje 24. junija 1960

Ena izmed najvažnejših točk dnevnega reda je bila obravnavanje pravilnika za obračunavanje po ekonomskih enotah in o rezultatu prvega obračuna po ekonomskih enotah. Članom kolektiva je znan pravilnik o nagrajevanju po ekonomskih enotah, zato o istem sedaj ne bomo razpravljali. Bralce pa obveščamo o razpravi na delavskem svetu o vprašanju obračuna po ekonomskih enotah.

Pri prvem obračunu je bilo med premijske upravičence izplačanih premij: 25 % delavcem ali 5.993.250 din, 0,8 % vodjem objektov ali

101.872 din, 0,8 % delovodjem ali 191.347 din in 0,2 % šefom sektorjev ali 47.877 din.

Po posameznih sektorjih, ki so dosegli pogoje za izplačilo giblivo-ga dela plač po obračunu proizvodnje 1.—4. 1960 pa je rezultat naslednji:

Sektor	Št. upravič.	Znesek	Povpr. prem.	Najv. znesek	Najnižji znesek
Celje	206	976.000	4.738	27.800	29
Zalec					
Velenje	110	526.000	4.782	11.488	293
Konjice	125	482.000	3.856	14.641	170
Store	118	652.000	5.525	15.684	616
Ljubljana	62	548.000	8.839	12.444	356
Spec. obr.	162	1.310.750	8.091	53.825	401
Zaključ. obr.	100	454.750	4.548	8.759	519
Meh. in kov. obrati	157	1.004.250	6.396	19.628	109

Pri celotnem obračunu je služil za podlago pravilnik o nagrajevanju po ekonomskih enotah v taki obliki, kot je bil članom kolektiva že objavljen v začetku leta. Pravilnik je sedaj sestavljen v osnutku, ki bo dopolnjen še s pripombami kolektiva od zunaj.

Iz poročila o proizvodni problematiki izhaja, da je letos realizacija veliko bolj zadovoljiva kot v lanskem letu. Tako znaša realizacija do konca meseca maja 840 milijonov, kar pomeni, če primerjamo s preteklimi leti, da bo dosežen plan v prvi polovici leta do ene tretjine in če upoštevamo junijsko realizacijo preko ene milijarde.

Tudi po sektorjih je stanje zadovoljivo.

— V Celju je dovolj zaposlitve za obstoječo delovno silo, tudi če bo podjetje moralo opustiti nekatere gradnje.

— Sektor Store je problematičen, ker investitor nima dovolj finančnih sredstev.

— V Ljubljani in Trbovljah ni kritično. V Trbovljah lahko samo na objektu Cementarne, kjer so zasigurana sredstva, zaposlimo skoraj vso delovno silo tega sektorja.

V Ljubljani smo dodatno prevzeli še nekatera dela. Večina objektov je tukaj prioritetenega značaja, tako da zaradi zaostanitve finansiranja ne bo težav.

— Sektor Velenje bo ukinjen, ker v perspektivi ni novih del.

— Na sektorju v Zalcu se je stanje nekoliko spremenilo, ker so bili prevzeti na novo trije objekti.

— V Konjicah je dovolj dela na objektih, kjer so zasigurana finančna sredstva.

Gradnja lastnih objektov je v glavnem vključena (delavsko na-

selje). Tem obstoječim objektom bo potrebno urediti še družabne in športne prostore za delavce.

Kar je zelo kritično, je stanje obratnih sredstev, katerih bi podjetje potrebovalo za nemoteno poslovanje še za 300 milijonov dinarjev. Z ozirom na tako stanje je delavski

svet sklenil, da se iz bančnih sredstev najame posojilo za obratna sredstva v predloženi višini.

Delavski svet je obravnaval tudi predloge za korekcijo norm. Predlogi niso bili dovolj proučeni, zaradi česar ni bil sprejet dokončni sklep. Pred tem pa morajo strokovni delavci pripraviti ustrezno obrazložitev.

Sprejet in potrjen je bil plan kadrovanja za leto 1960. Tako bo sprejetih skupno 97 vajencev naslednjih strok in poklicev.

— zidarskih vajencev	30
— tesarskih vajencev	17
— slikopleskarskih vajencev	10
— elektroinstalaterskih vajencev	5
— cementinarnskih vajencev	6
— teracerskih vajencev	5
— pečarskih vajencev	2
— stavbno ključavničarskih vajencev	2
— kleparskih vajencev	8
— vodovodnoinstalaterskih vajencev	9
— splošno električarskih vajencev	2
— steklarski vajenec	1

Vsak vajenec mora imeti predpisano šolsko izobrazbo. Prednost imajo otroci članov tega kolektiva.

Potrjen je bil tudi plan štipendij za leto 1960, ki je naslednji:

— za gradbeno fakulteto	2
— za gradbeno srednjo šolo	2
— za mojstrsko delovodsko šolo	2
— za ekonomsko srednjo šolo	2
— za ekonomsko fakulteto	1
— za višjo šolo za socialne delavce	1
— za administrativno šolo	2

DELAJMO VARNO

Pri zasledovanju delovnih nesreč v podjetju se je grafičska črta v teku zadnjih dveh mesecev zopet pričela lahko dvigati, pred vsem na celjskem sektorju. Vzroki za to so znani že od prej in se ponavljajo eni in isti.

Približno 35 % vseh delovnih nesreč lahko ocenimo kot osnovni

tem je treba strogo upoštevati načelni predpis, da morajo biti zavarovani vsi dostopi k dvigalom v vseh etažah s solidno izdelanimi varnostnimi ograjami in vratmi, ki so lahko odprti le v trenutku nakladanja ali razkladanja dvigalne naprave. Konzolna dvigala bi morala imeti lesen dvigalni jašek z

možnim delavcem. Delovni inšpektorji že postavljajo zahtevo, da morajo nositi zaščitna očala vsi zidarji, maltarji in ostali delavci v času ko imajo opravka z malto, apnom ali cementom. Na gradbiščih, kjer so še zadnji čas bile tovrstne nesreče naj premislijo kako bo vplivala ta odločitev na efekt dela, oziroma naj potem našega glasila podajo konkretne predloge, na kateri drugi ugodnejši način bi se še lahko odklonili vzroki poškodb te vrste.

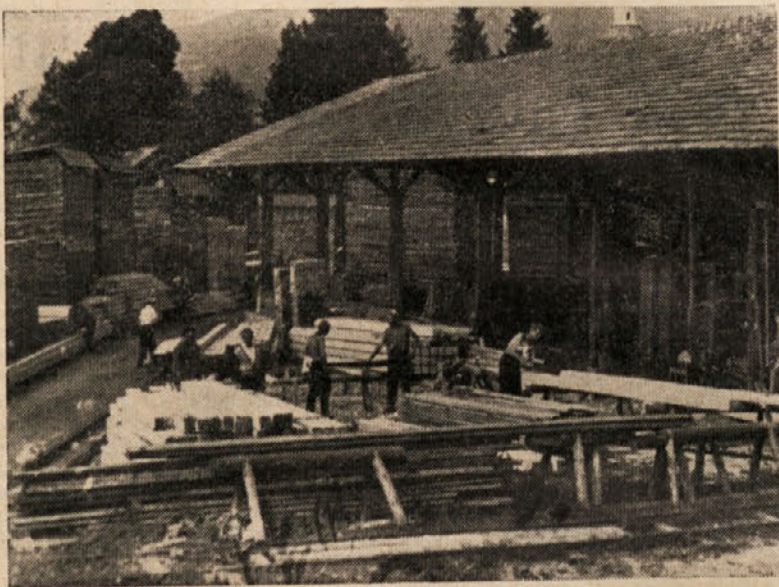
Pri sekanju reg v opečne in betonske zidove in stropne so prav tako zelo pogosti vpadi delčkov opeke ali betona v oči, če ravno je za takšna dela že star predpis nošenja zaščitnih očal. Pri tem bo nujno vzbuditi pri delavcih nekoliko več varnostne discipline.

Ostale vzroke nesreč zadnjega časa lahko pripišemo osebnim nepredvidnostim poškodovancev. Toda če v potankosti raziskujemo tudi te vzroke se v največjih primerih jasno ugotovi, da novi delavci, vajenci in drugi nikoli niso bili opozorjeni od strani vodij del na nevarnosti, ki jim pretijo na posameznih delovnih mestih. Pozivam delovodje in mojstre, da pri registriranju vsake delovne nesreče pomislijo na to, če so oni pred to nesrečo storili vse, da do iste ne bi prišlo. Po zakonu je še vedno mojster in delovodja dolžan skrbeti, da delavci uporabljajo osebna zaščitna sredstva in so zato tudi odgovorni. Predlagam mero-dajnim činiteljem v podjetju, da se za delovodje in mojstre najde mo-dus za premiranj v skrbi za delovnega človeka po vprašanju higien-sko-tehničnega varstva. Vsaka delovna nesreča naj bi vplivala na premije vodij del.

Pri razgovorih ali raziskovanju vzrokov delovnih nesreč veliko šte-vijo vodij del (tudi neposrednih) no-čejo o tem nič vedeti in pred tem zapirajo oči. Te ljudi bi lahko pri-merjal z obnašanjem afriškega no-ja, ko v primerih nevarnosti vtakne glavo v pesek. Prav posebno se vti-kajo glave v pesek pri tako imeno-vanih »skorajnesrečah«. Nekdo je namreč nekje zelo globoko padel, pri čemer bi lahko bila težka nesre-ča ali celo smrtna, pa je nanesel srečni slučaj, da do nesreče ni pri-šlo, ali pa je bila neznatna. Mimo takih primerov gremo z zaprtimi očmi, kar je zgrešeno iz osnove. Vsaka »skorajnesreča«, kot tudi vse ostale nam morajo biti resen opo-min od primera do primera za ne-nehno skrb za varno delo.

Končno bi pozval še obratne delavske svete in sindikalne odbore po vseh naših sektorjih, da le-ti za-htevajo temeljite analize delovnih nesreč na njihovem področju naj-manj enkrat v tromesečju in na svo-jih sestankih in zasedanjih temelji-to razpravljajo o odpravi vseh vzro-kov. V nasprotnem primeru ne bo-mo mogli opravičiti svoje moralne odgovornosti do delovnega človeka.

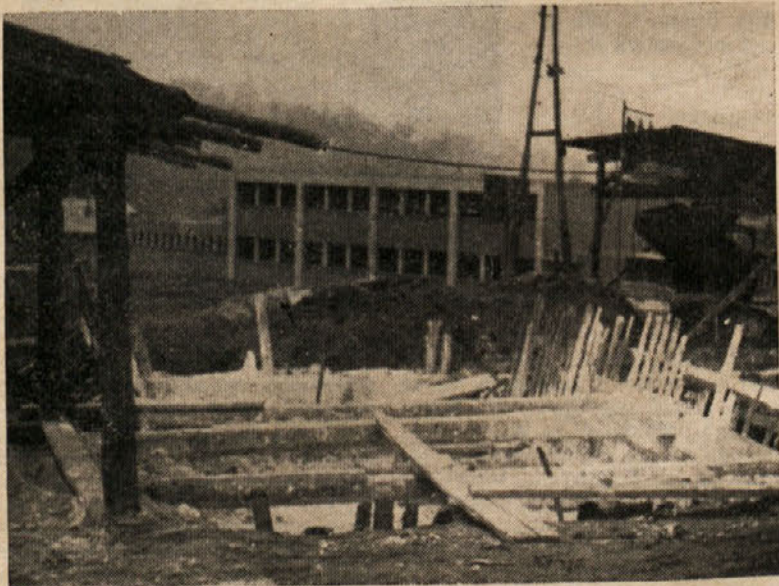
Varnostni tehnik

Pravilen red na te sarskem delovišču

vzrok razni neredi na nekaterih deloviščih. Neredi in zatrpni prehodi z najrazličnejšo navlaklo povzročajo padce ljudi, ali pa padce raznega materiala z višjih delovnih mest na nižje, kar vse povzroča resnično naj-številnejše lahke, srednje pa tudi težke delovne nesreče. K tem načinom poškodb spadajo tudi vbodi z žebli ali pa vrezi v noge, česar je še vedno odločno preveč. Zaradi te-ga bi tem potom ponovno naprosil organizatorje in vodje del na naših

vratni v vsaki etaži. Strogo pa je prepovedano obratovanje konzolne-ga dvigala ali gradbenega vitlja po sredini okenskih ali vratnih odprtih, ker so zaradi tega bile tudi pri naš-že težke delovne nesreče. Izgradnjo dvigalnih jaškov opuščamo zaradi prevezov dolgih gradbenih elemen-tov, zato pa moramo v toliko več upoštevati vse ostale predpise glede montaže in spodnjega zavarovanja. Nekateri vodje del še vedno no-

Tudi nered in neogrjene apnene jame se najdejo na naših deloviščih

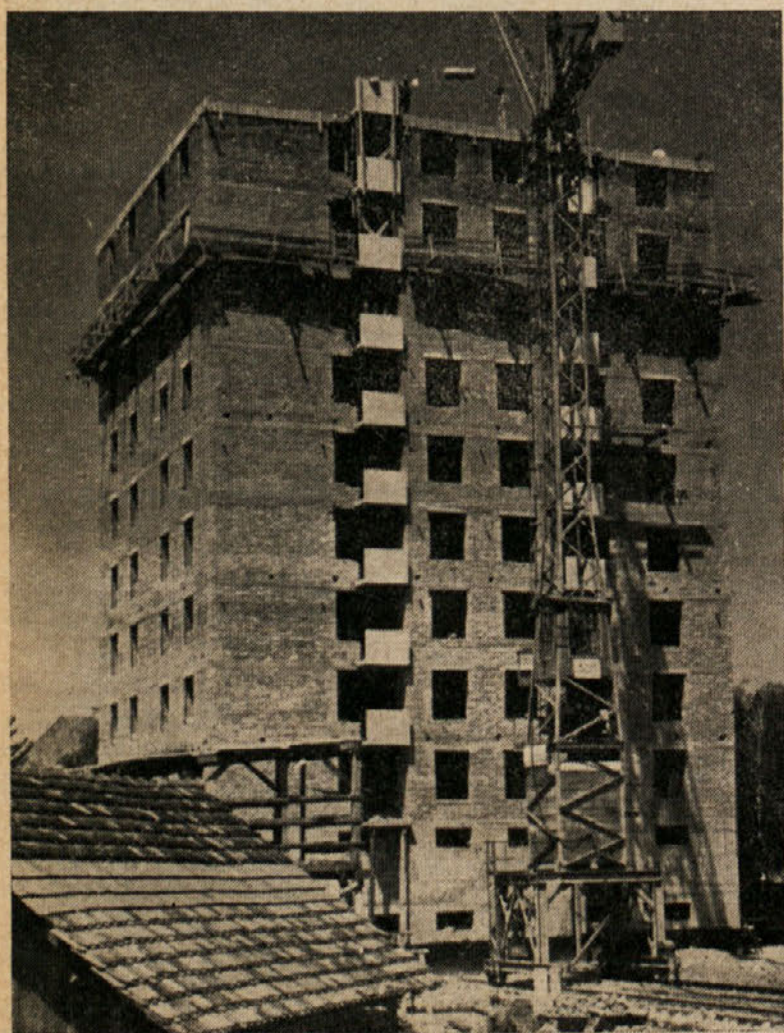
deloviščih, da temu vprašanju po-svetijo nekoliko več pozornosti. Če idealno urejeno na vseh naših delo-viščih takšen red, kot je bil letos za prvomajske praznike, bi se šte-vilo nesreč te vrste zmanjšalo prav-gotovo za 80 %. Najzanesljivejši opomin za nered so delovne nesreče te vrste, zato naj vsak delovodja ob registriranju vsake delovne ne-sreče takoj pomisli, če ni to opo-min za nered na njegovem delovi-šču. Tudi neogrjene apnene jame in neredi okrog teh jam, so nam povzročili v zadnjem času nekoliko nesreč.

Zaradi slabe tehnične zaščite smo imeli zadnji čas le približno 10 % delovnih nesreč, čepravno še to ni idealno urejeno na vseh naših delo-viščih. Omenil bi tehnično zavaro-vanje naših dvigalnih strojev, ka-teri se najpogosteje vidijo prema-to ali preveč površno zavarovani. Pri

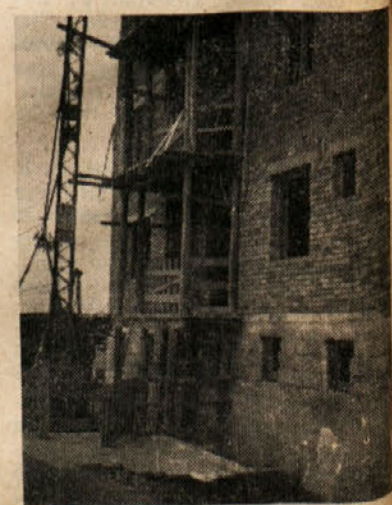
čejo vedeti kako mora izgledati pra-vilni lovilni oder in varnostna ogra-ja. Lovilni odri se morajo montirati v vsaki etaži — nadstropju (in ne v vsakem drugem), pod odra mora biti grajen iz plohov v širini 1 m. ograja lovilnega odra pa mora biti grajena pod kotom 45°, visoka 1 m z ograjnimi deskami odmaknjenimi ena od druge največ do 10 cm.

Varnostne ograje se morajo mon-tirati na vsakem delovnem mestu, ki je na večji višini od 2 m. Visoka mora biti 1 m, popolnoma pri dnu mora biti pritrjena ograjna deska širine najmanj 25 cm, razmak med ostalimi ograjnimi deskami pa ne sme biti večji od 30 cm.

Pri preprečevanju poškodb na očeh še tudi nismo dosegli želene-ga izboljšanja. Se vedno so prepogosti vpadi malte, apna in cementa v oči maltarjem, zidarjem in drugim po-

Pravilen lovilni oder na stolpnici ob Mariborski cesti

Pravilna tehnična zaščita SKIP-ovega dvigala

Naša delavska naselja

Nove organizacijske oblike, katerih se poslužujemo v zadnjem času, so nam omogočile, da smo pričeli zelo uspešno reševati probleme nastanitve naših delavcev.

Vsi se še živo spominjamo leto nazaj, ko smo imeli po naših deloviščih in naseljih stare lesene barake (včasih zbite le iz krajnikov), v katerih so stanovali naši delavci, dostikrat v resnično nemogočih pogojih. Barake so bile nehygienske, dostikrat zelo zamazane, ogrevanje je bilo največkrat onemogočeno, okna mala, oprema stara ali provizorno zbita iz neskobanih desk, stranišča nehygienska lesena in brez vode. Zaradi takšnih okoliščin so bili naši delavci nezadovoljni in se v teh barakah dostikrat tudi niso ponašali človeško. V te barake so prihajali v delovnih zamazanih oblekah in z nečistimi obuvali polegali po posteljah tako, da je bila v največjih primerih tudi posteljnina v nemogočem stanju, skrajno zamaza-

V Celju smo zgradili delavsko naselje s kapaciteto 580 ležišč. Tako sta danes že naseljena dva prekrasna bloka — samski in mladinski dom — s skupno 280 ležišči. To sta praktično dva najmodernejša hotela v Celju. Vse sobe so parketirane, z vgrajenimi zidnimi omarami, novo prekrasno moderno opremo, novo posteljnino in s centralno kurjavo. V vsaki etaži so dnevne sobe — čitalnice, moderna stranišča in kopalnice in še drugi praktični in potrebni pomožni prostori. Razen teh dveh blokov je zgrajeno še 6 pritličnih novih stavb, v katerih je prostora za 300 ljudi. Tudi te stavbe imajo pretežno novo in zelo lepo opremo, prepotrebne moderne sanitarije in centralno ogrevanje.

V tem naselju imajo danes naši ljudje najlepšo priliko za človeku primerno življenje pod najboljšimi pogoji. Tamkajšnje stanovanjsko samoupravljanje, mladinski, športni, sindikalni in partijski aktivni so naj-

najmodernejši obrat za družbeno prehrano, ki bo pričel obratovati v teku naslednjega leta.

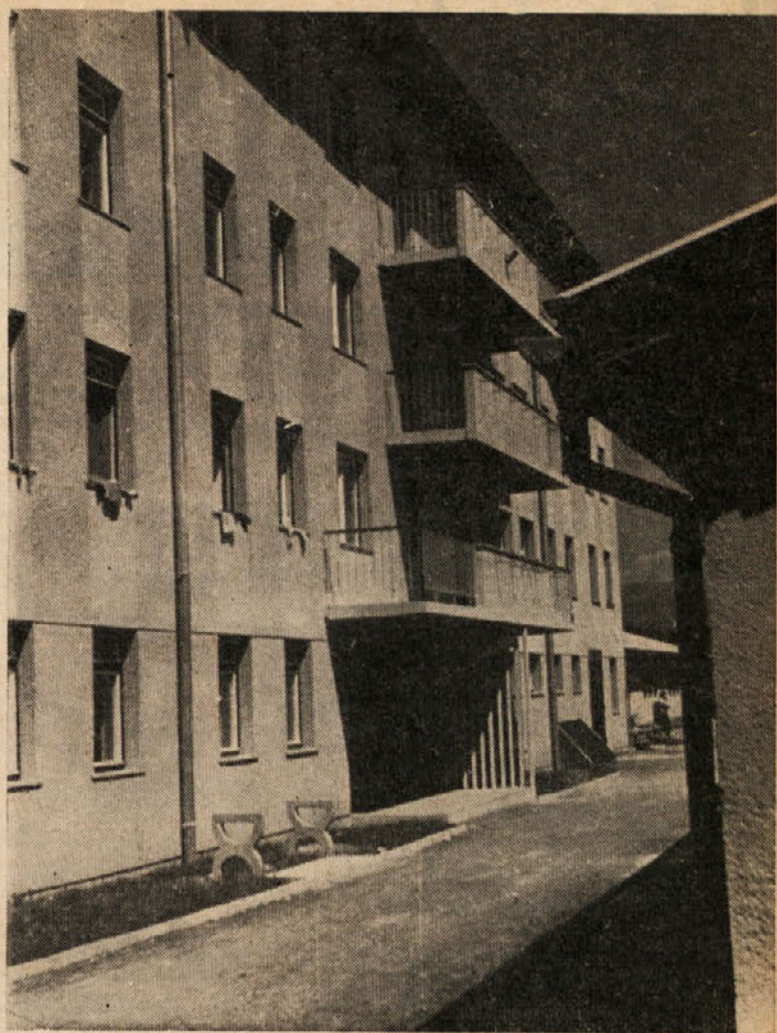
Vsi člani kolektiva se veselimo teh uspehov, ker gredo ti uspehi direktno v našo korist. Zato bi pri bodočih akcijah za reševanje podob-

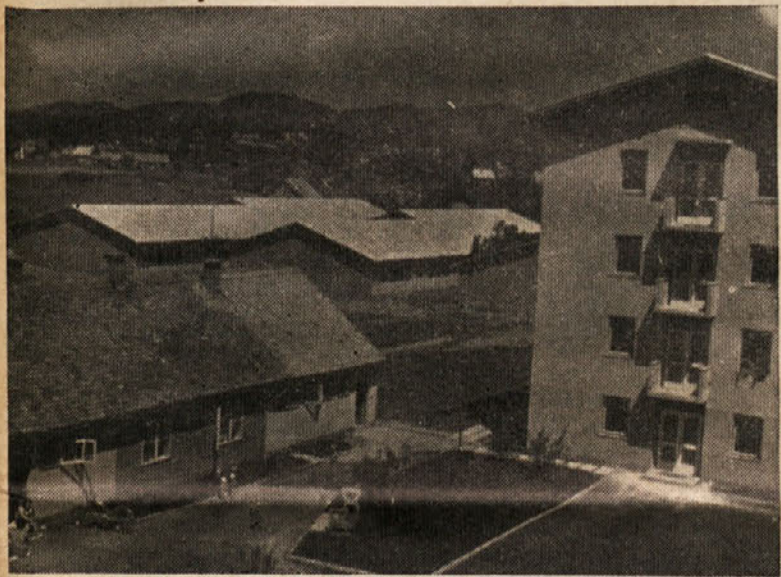
Tov. Stane Gorjup,
predsednik sindikalne podružnice

nih problemov bilo zaželeno pokazati še več pripravljenosti aktivnega sodelovanja s strani članov kolektiva, kot do sedaj — vsaj pri nekaterih.

-nik

Vhod v mladinski dom

Dvorišče delavskega naselja v Celju

na in prašna. Celudi je bilo nekaj opreme lepe in nove, so se mnogi zaradi ostalih slabih okoliščin tudi proti tej dobri opremi ponašali nečloveško in na vse mogoče in nemogoče načine uničevali to, kar je bilo kaj vredno.

Zivo se še vsi spominjamo tega težkega problema, ko so na sindikalnih ali drugih sestankih bile ostro izrečene utemeljene kritike. Naš gradbeni dežavec je utemeljeval, kako je on zgradil človeku primerna stanovanja za vse državljane, le za sebe si tega ni mogel pripraviti.

Danes se je stanje tega problema iz osnove spremenilo. Nove organizacijske oblike in pripravljenost članov kolektiva za aktivno sodelovanje je omogočilo, da smo ta problem pričeli reševati s prave strani in imamo danes vidne uspehe.

boljša garancija, da bo v naselju vladal največji red v vsakem pogledu, prav tako pa bodo isti aktivisti poskrbeli za primerno športno, politično in klubsko izobrazbo naših mladih ljudi, ki bodo tu preživljali velik del svojega življenja.

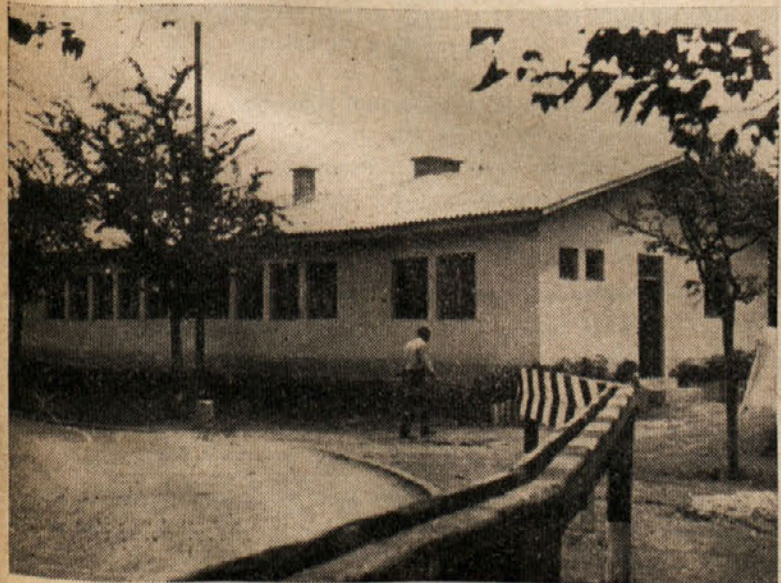
Podobno kot v Celju, se je letos uredilo tudi novo naselje na našem sektorju v Ljubljani. Tam je v sklopu naselja še lepa in sodobna menza in je ugodnost bivanja toliko večja.

Vsi ljudje v teh stanovanjih so danes zadovoljni, kar se bo nedvomno v bodočnosti vidno odražalo pri zdravstvenem stanju, pri produktivnosti in fluktuaciji naših ljudi.

V Celju obstaja še problem glede prehrane delavcev. Že danes lahko napovedujemo idealno rešitev tega problema, ker je že v izgradnji

Samski dom

Delavsko naselje v Ljubljani — Prule

V menzi delavskega naselja v Ljubljani

Na gradbeni srednji šoli v Ljubljani so opravili zaključne izpite z diplomami naslednji študenti podjetja:

Vidmar Bogomir
Rednak Konrad
Suster Viljem

Na mojstrsko delovodski šoli v Ljubljani pa sta opravila zaključne izpite Brežnik Matevž in Gomboc Franc.

Iskreno čestitamo!

Kako letujemo - v Piranu in v Malem Lošinjju

Kljub letošnjemu muhastemu vremenu smo odprli počitniški dom v Piranu 1. junija 1960. Na razpis se je to leto javilo rekordno število interesentov. Razveseljivo je, da je tokrat veliko zanimanje tudi med delavci. Počasi le prihajamo do prepričanja, da je letni dopust, izkoriščen za počitek, večja investicija za

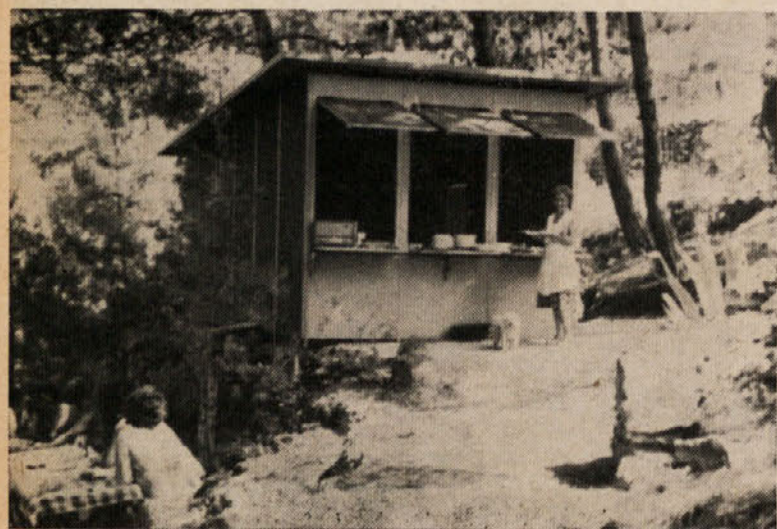
kraju, kakor v Piranu in so stalni gostje odkar ima podjetje počitniški dom. Pravijo, da je tudi tu slana voda in čez »komot« na dopustu ga ni. Tako je tudi prav. Saj je dopust namenjen za oddih, za počitek in da si v teh dneh nabermo novih moči za naloge čez leto. V Piranu bo letos letovalo okrog 500 članov ko-

Res je, da še ni konec sezone in da pregovor pravi: »Ne hvali dneva pred večerom.« Mi pa kljub temu pričakujemo, da bodo vsi nadaljnji gostje prav tako zadovoljni, kakor tisti, ki so se že vrnili.

Počitniški dom v Piranu je zaseden do 11. septembra. V kolikor bo še kaj novih interesentov se lahko sezona podaljša.

Tako poteka oddih naših članov kolektiva. Kateri se to leto še niso odločili za letovanje v počitniškem domu, jih vabimo drugo leto. Ne bo jim žal. Ob prekrasni slovenski obali in ob dobri kapljici istrske črnine, si res nabremo moči za nadaljnje naloge v kolektivu.

Cevnik

PISITE ZA GLASILO KOLEKTIVA
INGARD
DA BI BIL NAS ČASOPIS
ZANIMIV IN PRIVLACEN

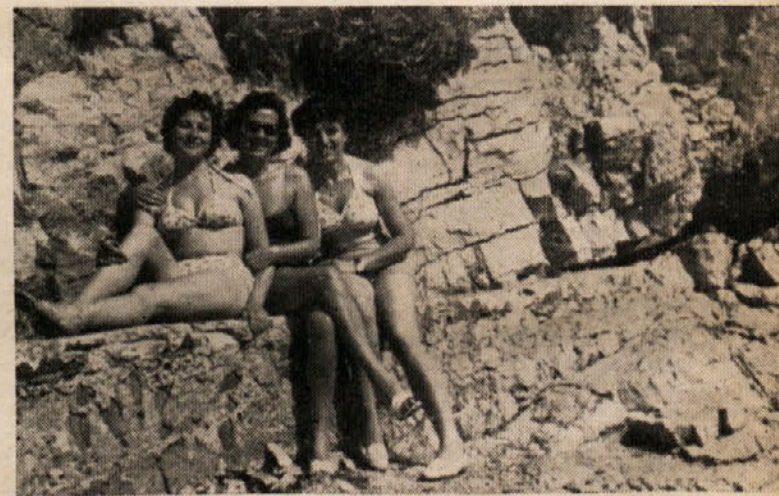
Posnetki z našega počitniškega doma v Malem Lošinjju:

Levo zgoraj: kuhinja

Levo spodaj: obednica na prostem, v senci košatih borov.

Desno zgoraj: počitek po kosilu pred simpatično, weekend hišico.

Desno v sredini in spodaj: veseli obrazi na vročem soncu ob obali Malega Lošinja.

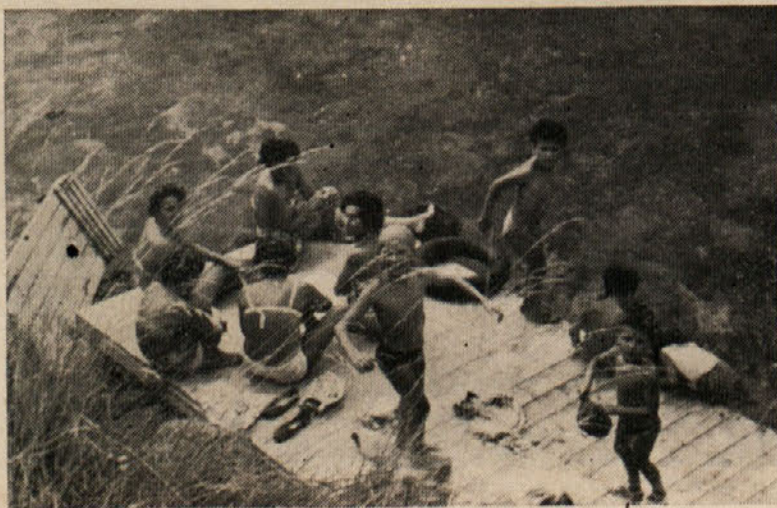
zdravje in dobrobit družine, kakor pa s honorarno prisluženimi nekaj tisočaki v času plačanega letnega dopusta.

Poleg počitniškega doma v Piranu imamo štiri weekend hišice s tremi, oziroma štirimi ležišči. Končno je padla odločitev, da smo Čamping iz Umaga preselili na Mali Lošinj. Ljubitelji vožnje po morju in vročine bodo prišli na svoj račun. Slikovit kraj Mali Lošinj je znan preko naših meja kot turistični kraj z izredno blago, sončno sredozemsko klimo. Saj je kopalna sezona od 1. maja pa vse tja do konca septembra in še dalj. Mali Lošinj je kraj sence borovega gozda, izredno čiste vode, poln zalivčkov za udobno kopanje in sončenje. Ni čudno, če je tedaj tudi veliko prijavitelcev in je od 19. junija pa do 19. septembra vse zasedeno. Štirim hišicam se je pridružila še peta, ki služi kot kuhinja. Gostje sicer radi nekoliko tudi pomagajo pri nabavni službi in so morda prav zaradi tega toliko bolj zadovoljni s preskrbo. Vsi, ki so se vrnili zagorelih lic iz Malega Lošinja so izražali navdušenje z željo, da bodo še letovali tam. Prepričajmo se o tem še mi.

Piran je našemu kolektivu bolj znan, nekaterim pa že kar domač. Nekaj članov kolektiva se kar ne more odločiti za letovanje v drugem

lektiva in njih svojcev.

Običajno je naše vprašanje tistemu, ki se je že vrnil iz dopusta. »Kako je bilo?« Ali, kako si se imele? Tako sem tudi jaz vpraševal člane kolektiva, ki so se vračali iz dopusta iz Pirana. Odgovore sem dobil presenetljive. Govori se, da vsem ni mogoče ustreči, a izgleda, da to sezono so ustregli vsem. Izjave so take: »V nobenem hotelu se ne bi mogel počutiti udobneje.« »Hrana je krasna, jedel je vsak kolikor je hotel. Osebe z upravnikom na čelu je ustrezljivo, radi ti izpolnijo vsako željo.« Take laskave izjave so v ponos in priznanje osebju doma.

**Dne 4. septembra
vsi na**

**ZBOR
KOLEKTIVA**

**v
Gomilsko**

RAZPIS

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE »INGRAD« CELJE
LJUBLJANSKA CESTA 16

razpisuje naslednje štipendije:

- za gradbeno fakulteto 2 štipendiji
- za gradbeno srednjo šolo 2 štipendiji
- za mojstrsko delovodsko šolo 2 štipendiji
- za ekonomsko srednjo šolo 2 štipendiji
- za ekonomsko fakulteto 1 štipendijo
- za višjo šolo za socialne delavce 1 štipendijo
- za administrativno šolo 2 štipendiji

Pismene prošnje sprejema uprava podjetja. Prošnji je priložiti potrdilo, da je kandidat sprejet v šolo. — Rok za dostavo prošenj je do 10. avgusta 1960. Po tem roku dostavljene prošnje se ne bodo obravnavale.

Potopis s slovenskih planin

Iz otroških let se spominjam, kako sva tu in tam z očetom potovala v planine — na Uršlo goro. To je bila pot, dolga kakšnih sedem ur in ko še nisem bil pretežak, me je oče od časa do časa posadil na vrh svojega nahrbtnika. Pozneje, ko sem hodil že v meščansko šolo, smo zopet imeli učitelja telovadbe, ki nas je čede peljal na izlet v bližnje hribe. V najboljših mladostnih letih, nisem imel dosti prilike za športno planinarjenje, zato pa je naša nova družbena ureditev od vsega začetka omogočila planinsko udejstvovanje v zelo širokem obsegu.

Košenica nad Solčavo

Vsa povojna leta sem marljivo planinril, ko pa sem v lanski pomladi naletel na znanca, ki mi je pripovedoval, da je pričel hoditi po planinski transverzali, sem prav na hitro za to pot odločil tudi sam. Ni mi žal, da sem se odločil na to dolgo pot, žal mi je le to, da jo nisem mogel v lanskem poletju tudi zaključiti.

Ker predstavljamo sedaj zelo močan kolektiv in ker se v kolektivu gojijo najrazličnejši športi z zavajljivimi uspehi, sem se odločil napisati nekoliko vrstic o doživljajih z mojih lanskih potovanj po slovenskih planinah. Te vrstice so namenjene tistim, ki imajo smisel in veselje za ta lep šport, v želji, da se povežemo in se še kdaj skupaj podamo v hribe, kjer je doma zdravje, pogum in jeklena volja.

V času 4. in 5. julija, ko smo praznovali Dan borca, sta se poleg mene odločili še dve tovarišici iz našega kolektiva, da premagamo masiv Pohorja od Maribora do Slovenj Gradca. Krenili smo takoj po končani službi z avtobusom v Maribor k žičnici. Tu smo morali počakati čas pričetka obratovanja žičnice in to izkoristili za izdatno malico v res okusno urejeni okrepčevalnici. V vagončku žičnice smo se dobro počutili in bili veseli, ko smo se tako hitro dvigali nad dolino. V moji glavi pa so se nehote porodile misli, da ta moderna naprava ni primerna za prave planince, ki si s hojo in znojenjem želijo utrditi svoje zdravje in telo. Od vrha žičnice, mimo Železničarskega doma, Mariborske koče in nešteto drugih koč in domov smo do Ruške koče korakali po trdi in široki cesti, ki so jo pripravljali celo za asfaltiranje. O tem delu poti bi lahko rekel, da je vse drugo kot planinarjenje, vendar s pripombo, da je taka ureditve več kot potrebna za našega delovnega človeka. Saj se lahko sem pripelje vsakdo, ki ima v tukajšnjih kočah in domovih najlepše ugodnosti pri uživanju čiste gorskega zraka na 1000 do 1300 metrih nadmorske višine, s prekrasnimi smekovimi gozdovi.

Odločili smo se, da bomo prvo noč preспали v Ruški koči (1249 m). Kamor smo prispeli v mraku. V koči so se zbirali stari borci iz NOV, ker je bila naslednjega dne pri Treh žeblih velika slavnost z odkritjem spomenika padlemu pohorskega bataljonu. V njihovi družbi smo se počutili zelo dobro, ker so bili bivši dobri borci veseli in razpoloženi pozno v noč.

Zjutraj je rahlo rosilo, toda ne dolgo. Pot smo prav veselo nadaljevali mimo koče nad Sumikom (1125 m), koče na Pesku (1382 m), do Ribniške koče (1530 m). Na tej poti smo dohiti skupino desetih planincev iz Osijeka, ki so prišli premagovat slovensko planinsko transverzalo. Bili so sami moški zrelih let. Negodovali so, da jih je deset, a nimajo v družbi nobene ženske, jaz pa vodim kar dve. Ker smo hodili s pospešenim korakom, sta nam sledila le dva, ostali so postopoma zaostali. Potovanje je bilo prijetno skozi mogočne gozdove in dišeče košnice.

Po ugodno prespani noči na Ribniški koči smo nadaljevali pot preko Črnega vrha (1563 m), Velike kope (1543 m), Male kope (1525 m), Partizanskega doma (1494 m) in Kremžarjevega vrha (1161 m) do Slovenj Gradca. Ker je bil lep sončen dan, smo imeli z vrhov prav lepe razglede v vse smeri, kar je stopnjevalo naše razpoloženje v družbi veselih planincev iz Osijeka in drugih znancev, ki smo jih na poti srečevali. Kdor ne hodi v planine, si ne more predstaviti, kako je živo na našem visokem gorskem svetu, prav posebno pa na Pohorskih vrhovih, ki so vsi prav lahko dostopni iz vseh smeri.

Opisano pot smo prehodili v 12 urah in 18 minutah. Naš tempo je bil mogoče malo prehitel, toda morali smo tako ravnati, ker smo imeli omejen čas, zato pa so se naša pljuča bolje izčistila in kri je bolje krožila.

Za nadaljevanje transverzalne poti v podjetju nisem uspel pridobiti tovariša, zato sem v drugi etapi moje poti vzel s seboj na pot svojo ženo in njeno prijateljico Tilko. Dne 19. julija smo se z vlakom zapeljali v Slovenj Gradec in krenili preko Sel (kjer še živi in piše Ksaver Meško), Poštarskega doma na Uršlo goro (1696 m). Ker sem neprestano imel v mislih končni cilj mojega potovanja, sem tudi tokrat vzel razmeroma hitrejši tempo in je na spustu proti Slemenu (1096 m) pričela žena zaostajati ter se pri Andrejevem domu tudi poslovila. Imela je priložnost, da se je z avtom odpeljala v dolino. Vreme se je pričelo kvariti, toda kljub temu sva z znanko Tilko smelo nadaljevala pot preko Smrekovca (1377 m) do koče na Loki pod Raduho (1580 m). Ta pot je bila že nekoliko zahtevnejša od one na Pohorju, ker se je postavilo po robu nekoliko strmih vzponov in spustov. Kljub preganjajočim se črnim oblakom, sva imela zanimive razglede, najprej na kraje Saleške doline, takoj za temi pa že na Mozirje, Nazarje, Ljubno in Luče, a ob

Odmor pod Uršljo goro

koncu poti se je postavil pred našu mogočen in slikovit vrh Raduho.

Po ugodno prespani noči smo se v koči naslednje jutro zbudili, zunaj pa je razsajal močan veter in deževalo je, ko iz škafe. Tu je prenočevala tudi skupina štirih Mariborčanov. Kakšni 2 uri smo vsi skupaj oklevali z nadaljevanjem poti, potem pa smo se kljub dežju in vetru pognali proti

vrhu Raduhe. Bolj ko smo se bližali svojemu cilju dneva, bolj so divjali močni vetrovi in preganjali meglo in oblake med nami. Na nekaterih mestih smo se morali plaziti po trebuhu, ker bi nas sicer veter odpihnil v okolne prepade. Zmagali smo mi in osvojili višino 2063 m. Ko smo se spuščili do koče na Grohatu (1632 m), smo bili v zavetju, toda žejni in lačni, da so se nam krčili želodci. Pri uslužni planšarici smo si želodce otišali z odličnim kislim mlekom in kruhom, potem pa se v strmem spustu spustili v dolino do Rogovilca in takoj dalje v romantičen Robanov kot, kjer smo ponovno udarili po izvrstnem kislem mleku. Dan se je že nagibal h kraju in je bilo treba pošteno pohiteti v strmi in dobro zavarovani vzpon proti Korošici (1808 m). Sem smo prispeli v popolni temi in si želeli le počitka, kajti pot tega dne res ni bila lahka.

Naslednjega dne sva s Tilko zgodaj zapustila postojanko in se lagodno podala na pot v smeri Kamniškega sedla (1884 m). Po poti sva uživala krasote skalnatih vrhov Savinjskih planin, na eni strani opazovala prekrasno Gorenjsko, na drugi pa idilično Logarsko dolino. S kamniškega sedla sva se po strminah spustila preko Okrešlja (1378 m), izvira Savinje — slap Rinka — v Logarsko dolino. Meni je pot že stara znanka, toda bil sem navdušen nad zanimanjem moje spremljevalke, ki je pot prvič premagovala in bila silno navdušena nad vsem. Nenehno me je opozarjala na razne zanimivosti in lepote, ki se le redko kje druge najdejo

V vetru in megli na vrhu Raduhe

v podobni obliki. Na zaključku druge letošnje ture, za katero sva potrebovala le 24 ur in 40 minut, sva zopet ugotovila, da transverzalne poti ne bova mogla nadaljevati v družbi, ker sem jaz imel pred seboj ves letni dopust, ona pa ga je pravkar izkoristila in se je morala naslednjega dne vrniti v svojo službo v Prekmurje.

Koledarske lističe sem potrgal do 3. avgusta, ko sem nastopil svoj redni dopust v eni sami želji, pognati se zopet v naše planine. Toda kako, ko sem sam in nimam nobenega družabnika? Nič za to, sem si rekel, na pot se podam sam in bom našel družbo v planinah.

Noč od 2. na 3. avgust sem preupal v Logarski dolini, zjutraj je malo rosilo in vsi okolni hribi so bili zaviti v gosto meglo. Na povleje neke notranje sile sem že pred 4. uro zjutraj zapustil posteljo ter zdirjal mimo Okrešlja, kjer je še vse spalo, v Turski žleb. Tod še nisem hodil in sem takoj ugotovil, da ima ta okolica posrečeno ime, posebno še v prilikah, kakršne sem imel tistega dne. Skozi žleb je pihala strašna burja in udarjala v lice mrzle kaplje dežja, pomešane s snegom in ledom. Previdno sem stopal po železnih klinih v sredini ven visečih sten, se prijemal jeklene vrvi, ki je bila prevlečena z ledeno skorjo. Navpično pod seboj sem gledal večni sneg, nad seboj pa videl le meglo. Z največjo

V Savinjskih planinah

opreznostjo sem končno premagal Turski žleb. Na vrhu se je stanje zboljšalo, toda za kratek čas. Ko sem pričel naskakovati vrh Skute (2352 m), se je nabralo deset centimetrov svežega snega, da so bile pokrite markacije, a veter in sneg sta mi pričela znova tako silno udarjati v lice, da sem se sklonil pod višeco skalo in premišljeval, kaj mi je storiti. Bil sem že pošteno lačen, od utrujenosti, mraza in delno tudi strahu sem se tresel. Razvezal sem nahrbtnik in načel razne dobrine, a proti pravilom sem segel malo preveč po žganju in cigaretah, kar sicer ni moja navada pri planinarjenju. Toda prekršek me je ohrabil in nisem se več tresel. Počutil sem se dobro in počasi nadaljeval nevaren vzpon. Posebno neugodno sem se počutil na ozkem robu strmega grebena, kjer sem moral z rokami odgrinjati sneg, da sem našel markacije ter lesti po vseh štirih zaradi močnega vetra. Končno sem se znašel na vrhu in z veliko težavo napravil tri posnetke s samosporočilcem. Ker razgleda zaradi goste megle ni bilo, sem se odločil za takojšnjo zapustitev tega strašnega kraja. Težko je bilo najti pravo smer, ker sem s težavo odmetaval sneg zaradi iskanja markacij. V razmeroma kratkem času sem dosegel grušč — prodišče, po katerem sem se navpično spustil in imel srečo, da sem izšel na markirani poti. Tu že ni bilo več megle in so se skozi raztrgane oblake prebijali sončni žarki. Prav vesel, razpoložen in nič utrujen sem se poginjal po lepo speljani stezi do Cojzove koče (1719 m). V koči se je med planinci razvil živ pogovor o tem, ali je primeren čas za naskok Grintavca (2558 m) in Kočne (2539 m), ali ne. Večina se je izrazila proti nadaljevanju današnje poti, le štirje mladi planinci s Koroškega so želeli nadaljevati pot še istega dne. Čeprav je bilo na uri že 3 popoldne, sem se priključil tem fantom in urno smo pohiteli do vrha Grintavca. Na vrhu je sicer bilo nekaj snega, bila je tudi megla in veter, toda še daleč ni bilo tako, kot je bilo v jutranjih urah na Skuti. Pot iz Grintovca preko Jezerske Koče na Češko kočo (1543 m) je bila razmeroma težka, ker je po mojem mnenju na mnogih mestih pomanjkljivo zavarovana, vendar smo jo v družbi razmeroma dobrih planincev s prilično lahkoto premagali. Prevlačili smo se ob divjih stenah in edina škoda je bila, da smo na vrhovih imeli meglo ter bili tako prikrajšani za lep razgled.

Skozi krasen smrekov gozd smo se naslednjega dne spustili od Češke koče do Jezerskega, od tu pa zopet po dolgi dolinski poti in končno po strmem pobočju na vrh Storžiča (2132 m). Od tu je

Roblekov dom

bil zelo strm spust do doma pod Storžičem, kjer smo se odzvali vabilu nekih tovarišic na šah. Razmeroma pozno smo se zavedli, da je treba pot nadaljevati in da se bomo morali zelo strmo vzpenjati skozi gozdove na Tolsti vrh (1715 m), od tu pa po robu gorskega grebena do koče na Križki gori (1532 m). Po tem grebenu smo hodili že v mraku in v dolini opazovali tisočero luči v mestih in vaseh Gorenjske. Nad vse čista in urejena planinska koča, vrh tega pa še zelo prijazna oskrbnika, sta silno ugodno vplivala na naše razpoloženje, vendar smo se hitro okrepčali in legli k počitku.

Zgodaj zjutraj smo se strmo spustili v Tržič, kjer so se trije tovariši zadržali po raznih opravkih, dva pa sva pot počasi nadaljevala v smeri Dobrče. Dan je bil precej vroč in strmi vzpon do Kostanjevičeve koče na Dobrči (1520 m) naju je pošteno ogrel. Koča je razmeroma primitivna, toda za najnujnejši počitek in izdatnejšo malico je popolnoma odgovarjala. Medtem so naju dohiti zaostali tovariši. Urno smo nadaljevali pot po lepih gozdovih v trikratnem spustu in trikratnem vzponu do planine Prevala (1309 m). Tu sem v spominski

Pogled s Križke gore na Gorenjsko

knjigi opazil znane podpise mladincev iz mojega kraja, ki so pred uro krenili na vrh Begunjščice (2063 m). Divje smo se pognali za njimi in jih do Roblekovega doma (1757 m) dohiti. Prijetno smo kramljali pozno v noč, si pripovedovali doživljaja prehojene poti in planirali nadaljnjo pot. Naslednje jutro smo zadnjikrat uživali s te strani prekrasen razgled po lepi Gorenjski, ki je bila vsa čista, kot si je le mogoče zamisliti.

Preko Valvazorjevega doma pod Stolom (1180 m) in Pristave, Javorniškega rovta (930 m) smo se skozi gozdove po blatnih poteh spustili do Javornika in od tu z vlakom do Mojstrane. Trda pot do Aljaževega doma (1015 m) nam ni posebno prijala, ker smo se že skoraj odvadili hoje po dolinskih cestah. Na kraju dneva nas je razočaral še dež in smo zaradi tega v velikih skrbah, za vreme naslednjega dne, legli k počitku. A glej, zjutraj smo se zbudili v prečistem jutru, da se je zdelo, da je Aljažev stolp blizu na doseg roke. Urno smo se odpravili na pot in kolona šestnajstih ljudi se je z zmernim tempom dvigala proti Pragu. Toda glej, neka mladinka je pričela omagovati zaradi motenj na srcu, druga pa zaradi krvavih žuljev na nogah. Tempo hoje smo zelo zavrli in vse lepši razgled na skalnate motce okrog nas in v dolino, je na vse tako ugodno vplival, da se celo slabši tovarišici nista zavedali kdaj smo prišli do Staniceve koče (2322 m). Tu se nismo dolgo zadrževali, temveč z istim tempom krenili po zgornjih snežiščih do Kredarice (2515 m). Posebno doživljaje smo imeli vsi, ko smo se v lepem sončnem popoldnevu vzpenjali preko Malega na Veliki Triglav k Aljaževemu stolpu (2864 m), med tem pa nas je prav prijetno božala lahka hlad-

na sapica. Na vrhu so vsa naša srca preživljala višek zadovoljstva, ko smo opazovali vso lepoto pod nami ter odobravalii vsebino vklesanega verza Valentina Vodnika, ki je bil na tem vrhu dne 20. avgusta 1795 in napisal:

Sklad na skladu se vzdiguje,
golih vrhov kamen zid,
večni mojster ukazuje,
prid zidar se lés učiti.

Pri Aljaževem stolpu na vrhu Triglava

Pričele so se zbirati prve meglíce, ko smo počasi zapuščali planinskega kralja, se spustili mimo doma Planika (2404 m) do Tržaške koče na Dolču (2151 m), kjer smo zopet prav zadovoljni preko noči zatisnili oči.

Naslednjega dne, 8. avgusta, je nastopil čas ločitve, ker so člani gorske straže iz mojega kraja imeli predvideno taborjenje ob Bohinjskem jezeru, fantje s Koroskega pa so skupno z menoj imeli namen nadaljevati pot po transverzali. Za nekatere je bila ločitev težka, kajti med potjo so se vnele ljubezni »na prvi pogled«, a kljub temu smo se smelo spustili v Luknjo, kjer so se nam ponovno pokazala Vrata, gledana z višine, v vsej svoji lepoti. Od tu smo se strmo dvignili čez Bovški Gamsovec (2389 m) in zopet po zelo nevarnem in strmim spustu, po zaledenem skalovju do Pogačnikovega doma (2052 m) pri Kriških jezerih. Dom nas je po svoji urejenosti in res vzornem oskrbništvu navdušil, posebno še, ker je neposredna bližina gosto posajena z lepimi planikami in se od tu odpira prekrasen razgled na Trento. Po večkratnih strmih dvigih in nevarnih spustih preko Razorja z višino 2601 m, mimo utrjenega stebra, skozi okno v Zadnjem Prisojniku (2260 m) in preko vrha Prisojnika (2547 m), smo v gosti megli malo pred večerom prišli na Vršič (1725 m), kjer smo s precejšnjimi zapletljaji končno uspeli prenočiti v Poštarski koči.

Nadaljevanje poti preko vrha Jalovca (2643 m), zavetišča pod Špičko (2050 m), mimo izvira Soče do Trente (622 m) je bilo precej enolično, ker so bile poti dolge in utrudljive. V Trenti smo se v bistri Soči pošteno okopali, v hotelu pa okrepčali z gamsovo pečenko in pivom. Zelo urno smo jo morali ubrati strmo v skalnati hrib, da smo uspeli v prvem mraku priti do koče na Prehodavcih (1840 m).

Lahko bi rekel, da smo imeli naslednji dan prekrasen sprehod od Prehodavcev mimo Triglavskih jezer, mimo koče pri Triglavskih jezerih (1683 m), pa dalje mimo koče pod Bogatinom (1513 m) do Bogatinskega sedla (1805 m). Do tu ni zahtevnejših vzponov in spustov, človeku se nudi na vse strani lep razgled po planinskemu svetu. Svet je tudi tukaj zelo bogat na lepi planinski flori. Tudi starejši ljudje si ta svet lahko ogledajo in uživajo zdrav planinski zrak, ker je povezan z avtocesto, ki vodi na Komno. Se isti dan smo nadaljevali pot z Bogatinskega sedla v lahnem spustu mimo Krnskega jezera in v strmim vzponu na vrh Krna (2245 m). Tu je zasilna planinska postojanka v bivšem vojaškem objektu iz prve svetovne vojne. Na vrhu Krna in sosednem

vrhu smo si naslednje jutro ogledali neštete zanimive spomine iz prve in druge svetovne vojne, ko so se na teh tleh bili krvavi boji za pravico. Ogromna škoda je bila, da smo bili tu v gosti megli in je bilo onemogočeno fotografirati.

Zadnji dan letošnje ture, dne 11. avgusta, ko smo hodili celih 17 ur, je bil utrudljiv. Pot nas je vodila mimo zelo redkih postojank, Razor planine (1300 m), preko vrha Vogla, Rodice (1965 m), koče na Črni prsti (1938 m) do planinskega zavetišča na Petrovem brdu (804 m). V teh postojankah ni bilo zalog kruha, zato smo se med potjo preživljali le z mlekom, ki smo ga kupovali v planšarijah, ki so bile na tej poti gosto posejane. Kljub dolgi in naporni poti tega dne smo imeli prekrasen razgled na Tolmin, Most na Soči in druge predele Primorske. Ob vsej poti je bilo gosto posejano gorsko cvetje — toliko planik v življenju nisem videl nikjer.

Ko smo bili zvečer že v zavetišču, je pričelo močno deževati in ni odnehalo celo noč, niti naslednje jutro. Ugotovili smo tudi, da so se nam denarnice olajšale, zato sem sklenil pot za nekaj časa prekiniti. Eden spremljevalcev je zaradi slabih čevljev tudi moral prekiniti pot in sva se z železniške postaje Podbrdo odpeljala proti svojima domovima. Samo za hojo na poti od Okrešlja do Petrovega brda sem porabil 102 uri in 35 minut.

Motiv s Krna

S to potjo so mi slovenske planine še bolj prirasle k srcu in sklenil sem, da jih bom redno obiskoval, dokler mi bodo to moči dovoljevale. V prvi pomladi bom dokončal slovensko planinsko transverzalo s tem, da se bom pognal od Ankarana do Petrovega brda, kar mi še manjka do celote.

Članek sem napisal v želji, da člane našega kolektiva vzpodbudim k tej vrsti športnega udejstvovanja, kajti osebno sem prepričan, da je v planinah doma zdravje, moč, pogum, razsodnost duha in močno srce.

Vse bolj pogosto se srečujejo organizacije, kolektivi in razne ustanove na tradicionalnih pohodih »Ob žici okupirane Ljubljane«, v Celju in drugod. Najlepše priprave za takšne prireditve bi bile prav v planinah, kajti tu pripravljene ekipe bi lahko dosegle zaželjene uspehe. Predlagam, da se prijavijo člani, ki žele v maju 1961 sodelovati na pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane«, da že sedaj in preko zime vadijo in se temeljito popravijo za ta veliki pohod.

nik

Kadri rešujejo vse

Pod gornjo parolo je bilo ob koncu meseca julija letos v Ljubljani posvetovanje Zveznega centra za izobrazbo odraslih. Vodilno besedo na tem posvetovanju je imel načelnik ministrstva za delo Belgije gospod dr. Victor Martin, ki je prav v tem času zaključeval šesttedenski tečaj z našimi instruktorji za izobrazbo odraslih po belgijskih metodah.

Gospod Victor Martin in njegovi sodelavci so že drugič prišli v Jugoslavijo (prvič so bili leta 1958 v Beogradu), poučevati te metode na pobudo in račun mednarodne tehnične pomoči. Zasedovanje njegovega referata in celotne diskusije je bilo interesantno in ker se v našem podjetju že od lanskega leta načrtno bavimo z istim izobraževanjem, želimo v nekaj vrsticah opisati potek tega posvetovanja in stvari primerjati z našo dosedanjjo prakso.

Gospod Vitor Martin je konstatiral, da po vseh naprednih državah Evrope močno primanjkuje polkvalificiranih in kvalificiranih specializiranih kadrov, prav posebno pa še v naši gradbeni stroki. Kot strokovnjak mednarodnega stila ugotavlja, da je edini način rešiti to vrzel z usvajanjem nekaterih preštudiranih metod poučevanja odraslih. S takimi metodami je edino mogoče v razmeroma kratkem času priti do manjkajočih nižjih in srednjih kadrov po gospodarskih organizacijah. On je povedal, da v Belgiji uspešno vzgajajo zidarje in tesarje iz nekvalificiranih delavcev — začetnikov, v dobi 4—5 mesecev. Isto kot za ta dva poklica je možno vzgajati po istih metodah tudi vse ostale poklice, ki pridejo v gradbeni stroki v poštev. Torej čim se nam pokaže problem, da bi nam primanjkovalo delovne sile enega ali drugega poklica je možno, da v razmeroma kratkem času priučimo nekvalificirane delavce, za opravljanje tistih naših del, kjer se je pokazalo ozko grlo. Gospod Victor nas je vse navzoče v možnost take izvedbe in koristnost takih metod popolnoma prepričal. Po končanem referatu nam je v res lepo urejenih novih učilnicah pokazal še praktični način izvajanja raznih belgijskih metod, in sicer priučevanje opažarjev, betonircev, železokrivcev in zidarjev. Praktično je to enostavna stvar (kot Kolumbovo jajce), ker se morajo predhodno razčleniti vsa dela na najosnovnejše faze in po teh osnovnih fazah dela se novinec polagoma praktično priuči dotičnemu delu, brez vmešavanja kakih globljih teorij ali postranskih del. Seveda na ta način absolventi takih tečajev obvladajo le gotove delovne operacije nekega poklica v toliko, da gospodarska organizacija lahko rešuje kritična dela. Pri tem pa bi bilo zelo pošteno, da se taki priučeni delavci pozneje vzamejo na nadaljnje usposabljanje drugih delovnih operacij da bi se v doglednem času le priučili vseh del nekega poklica in postali nekoč res kvalificirani delavci. Takšni ljudje to pozornost tudi zaslužijo, kajti če so ob začetku bili pripravljeni reševati pomanjkanje zidarjev in uspešno rešili to vrzel, zakaj se ti isti delavci ne bi kasneje priučili še notranjih ometov, izdelave fasad, betonerskih del in bi jim potem le malo manjkalo za polaganje izpita za kvalificiranega delavca — zidarja.

Pri praktičnem pouku belgijskih metod so nam predočili prednosti nekaterega njihovega orodja, in sicer:

a) Klešče za vezanje armature so daljše in ožje od naših. Prednost imajo v tem, da se z njimi dosega globlje med gosto armaturo in da si ni treba v naprej rezati kratke žice, temveč jo ščipa s kleščami potem, ko je vezava armature gotova. Praktično je dokazano, da je res delo s temi kleščami uspešnejše, poleg tega pa se žica porablja bolj ekonomično.

b) Tesarska žaga — lisičji rep, je njihova daljša in močnejša in pri njih služi za to, kar pri nas ročna tesarska žaga in naša žaga lisičji rep, hkrati. Prednost je torej v tem,

da namesto naših dveh orodij porabljajo oni le eno njihovo orodje.

c) Zidarska žlica, ki jo delno že poznamo, se mi zdi da ima največ prednosti pred našim tovrstnim orodjem. Naš zidar rabi zidarsko žlico, zidarsko zajemalko in kladivo. pri njih pa zidar opravi vsa dela le z enim orodjem, t. j. njihovo zidarsko žlico, ki je nekoliko bolj dimenzionirana od naše in iz boljšega materiala.

e) Belgijska svinčnica ima tudi gotove prednosti pred našo, predvsem za začetnike. Verjamem, da njihova svinčnica tudi ugodno vpliva na kvaliteto zidu.

Mnenja sem, da bi bilo koristno postopoma prevzeti nekaj njihovega orodja, seveda pa to ni najvažnejše vprašanje pri dviganju in usposabljanju naših kadrov.

Naši diskutanti so se v glavnem ugodno izrazili o tem načinu izobraževanja in izgleda, da bodo v bodoče marsikje vpeljali ta način izobraževanja. Zastopnik zvezne gradbene zbornice ing. Svabič se je zelo ugodno izrazil o teh metodah poučevanja in priporočal, da se postopoma izobražujejo naši ljudje na naprednejše načine dela. Nek drugi naš inženir je povedal, da je študijsko prehodil več severnoevropskih držav in da je ugotovil pri tem, da se povsod posveča več pozornosti izobraževanju nižjih in srednjih kadrov kot pri nas, zato imajo tudi boljše delovne uspehe. Direktor nekega našega montažnega podjetja je bil navdušen nad novicami, ki jih je slišal na tem posvetovanju. Njegovo podjetje stoji namreč trenutno pred velikimi montažnimi deli, za izvedbo katerih nima doma potrebne strokovne delovne sile in bi morali za ta dela dobiti veliko število strokovnih ljudi iz inozemstva. Izjavil je, da bo v svojem podjetju takoj ustanovil center za izobrazbo in je vnaprej prepričan, da bo s pomočjo teh metod v kratkem času izučil manjkajoče monterje iz domačih delavcev. Izjavil je, da bo v njegovem podjetju imel izobraževalni center vodilni položaj, kot ga ima tehnični, komercialni ali računovodski oddelki, ker se osebno zaveda kakšne koristi lahko center prinese podjetju in mu je zaradi tega potrebno nuditi tudi zadostno pomoč in priznanje.

Pri nas je bil v preteklem letu že osnovan izobraževalni center in je v teku mrtve sezone bila organizirana vrsta tečajev, seminarjev in ciklov predavanj. Če sedaj v sezoni analiziramo to dejavnost ugotavljamo, da so doseženi gotovi

uspehi. Ugotavljamo pa tudi lahko, da smo napravili nekoliko napak v času tečajev, nekaj pa tudi pozneje. Kot glavno bi navedel, da za izobraževanje nismo vedno povsem dobro kadrovali, na kar moramo letos bolj paziti. Po zaključnih tečajih pa so včasih tečajniki ostali prepuščeni sami sebi in taki seveda niso mogli biti dovolj uspešni. Koleno naših večjih slabosti naj navedem še to, da naši nižji in srednji kadri na take priučene kadre ne gledajo skozi prava očala, ker se ne zavedajo časa, v katerem živimo in ne vidijo potreb po manjkajočih specializiranih kadrih. Če bi podjetje v kratki bodočnosti pričelo misliti na polmontažne načine gradenj, se bodo pokazale še večje potrebe takega priučevanja v podjetju.

V prav kratkem času se bo pričelo sestavljati plane in programe našega letošnjega izobraževanja. Pri tem planiranju bi moral sodelovati čim širši krog strokovnjakov, da ne bi izpustili ničesar. Bodoči gradbeni sezoni moramo zagotoviti, da bomo imeli dovolj kvalitetne vsakovrstne delovne sile, da zaradi pomanjkanja kadrov ne bi trpele delo in proizvodni plan.

Center

Mladina se pripravlja za zbor kolektiva

Na letni konferenci društva »Rado Iršič« je bil sprejet sklep, da se ustanovi poleg že obstoječe dramske sekcije še mladinska dramska sekcija.

V letu 1959-60 je mladinska sekcija sodelovala skupno s starejšimi člani sekcije v pravljicni igri »Trnuličica«. Sedaj se vestno pripravlja za čimboljšo izvedbo programa na zboru kolektiva, ki bo v mesecu septembru na lesnem obratu Gomilsko, saj je mladinska sekcija napovedala tekmovalno starejšim članom sekcije za čim boljšo izvedbo programa. V programu mladinske sekcije so kratke satire kot: »Idealna tajnica«, »Brihtna metoda«, »Oče na polikliniki«. V sekciji sami sodelujejo večinoma sami vajenci brez visoke strokovne izobrazbe, ki hočejo na ta način dokazati koliko zmore danes današnja mladina.

Zelja vseh članov mladinske sekcije je, da bi iz zbora kolektiva odnesli vsi člani kar najlepše vtise, posebno pa še od društva »Rado Iršič«.

Vaš

V MESECU SEPTEMBRU SO ŠE NEZASEDENI PROSTORI V POČITNAŠKIH DOMOVIH. POHITITE S PRIJAVAMI.

ZBOR KOLEKTIVA 1960
NAJ VIDNO ODRAŽA NAŠ NAPREDEK IN MEDSEBOJNO RAZUMEVANJE, ZATO NAJ ŠPORTNE, KULTURNE IN SINDIKALNE SKUPINE NE ODLGAJO S PRIPRAVAMI ZA TA DAN.

UREDNIŠTVO POZIVA ČLANE K VEČJEMU SODELOVANJU ZA NAŠE GLASILO. ROKOPISI, FOTOGRAFIJE, SKICE, KARIKATURE IN PODOBNO SE NE VRAČAJO IN SE VSE HONORIRA. MATERIAL POŠILJAJTE GLAVNEMU UREDNIKU TOVARIŠU VITANCU.